نظرمحمد مطمئن ۲۰۱۵/۰۵/۱۲

د اسلام آباد او کابل اړیکې،
د طالبانو دریځ او د سولې کانفرانسونه

د پاکستان پخوانی لومړی وزیر آصف علي زرداري د پګواش کانفرانس وروسته ډیر ژر (۷ می ۲۰۱۵) کابل ته راغی، دا ډول د دغه هیواد د استخباراتو مشر په یو پټ سفر سره هم کابل ته راورسید.
ځینې رسنی چې لوړ پوړو پخوانیو او اوسنیو دولتي چارواکو ته لاسرسی لري، د آصف علي زرداري او د پاکستان د استخباراتو د مشر او افغان چارواکو تر لیدني وروسته په نیټه ۸ می ۲۰۱۵ خبر ورکړ چې طالبان به په نږدې راتلونکې کې په کوم بل هیواد کې د افغان دولت له استازو سره مخامخ ناسته ولري.
داسي معلومیږي چې د ولسمشر غني سفر هند ته د هغه په نظر کې ممکن بدلون راوستی وي، او داډول هغه وعدې چې پاکستان ولسمشر غني ته ورکړي وي چې طالبان به د هرې ممکنه لارې څخه هڅوي او اړ کوي چې د افغان حکومت سره مخامخ خبرو ته یې کینوي، کرار کرار ناسمي خیږي.
د پګواش کانفرانس کې چې د طالبانو پلاوي د طالبانو په استازیتوب ګډون وکړ، د افغان حکومت له خوا استازي د پګواش اداري او ملګرو ملتونو له خوا د طالبانو په غوښتنه ونه منل شول، دا ډول ځینې ګاونډي هیوادونه هم ونه توانیدل چې د کانفرانس په مشرتابه او د ملګرو ملتونو په استازو ومني چې د دوی استازي په کانفرانس کې ګډون وکړي، دا نو د افغان حکومت او پاکستاني چارواکو تر منځ ممکن بې باوري نوره هم زیاته کړي وي، همدا لامل و چې یو په بل پسې د پاکستان لوړ پوړي چارواکي افغانستان ته راغلل.

ولې داخل آصف علي زرداري؟

ولې داخل پخوانی لومړی وزیر آصف علي زرداري کابل ته راغی؟ معلومیږي چې د ګډ حکومت د مشر او پاکستان د اوسنیو چارواکو ترمنځ اعتبار مخ په خرابیدو دی، آصف علي زرداري به کوشش کړی وي چې دغه بې باوري تر یوحده کمه کړي.
داډول آصف علي زرداري چې د پخوانی ولسمشر کرزي سره ښې اړیکې درلودلې، او کرزي هم په وروستي وخت کې د غني تګلاره د پاکستان اړوند ناسمه ګڼلې او د هند سره یې د اوسني ګډ حکومت تګلاره باندې توندې نیوکې کړي، آصف علي زرداري ته به دنده سپارل شوې وي چې د پخواني ولسمشر کرزي سره په دې اړه تفاهم وکړي او که وتوانیږي د هغه نظر د پاکستان په اړه لږ ترلږه مثب لور ته واړوي.
آصف علي زردادی سفر داخل کابل ته له دې امله هم مهم و، نږدې تیر ته په کتلو سره د پیپلز ګوند بهرنی تګلاره د مسلم لیګ ګوند په پرتله د نورو هیوادونو په کورنیو چارو کې کمه مداخله ولاړه ده .

د افغانستان اړوند کنفراسونو کې د طالبانو رول او ګډون

طالبانو د پګواش، جاپان او فرانسې کنفرانسونو څخه د هرارخیزه لاسته راوړنو، او اوسنی عام وضعیت او موجوده کمزوري ګډ حکومت ته په کتلو سره له یادو کانفرانسونو څخه ښکاره او جوته ګټه پورته کړه، ښکاري چې طالبان به په راتلونکې کې هم په ځینو مهمو کانفرانسونو کې ګډون وکړي، چې یابه د ملګرو ملتونو له خوا وي، اویا به د ملګرو ملتونو په غوښتنه وي مګرځینې هیوادونه به یې کوربه توب کوي، کیدای شي چین، ترکیه، عربی هیوادونه یا کوم اروپایي هیواد کې راتلونکې کانفرانسونه وي

د پاکستان، طالب او چین مثلث

د پاکستان څخه کابل ته راغلو هیئتونو به ممکن د ګډ حکومت مشرته د چین او طالبانو د احتمالي ناستې اړوند معلومات ورکړي وي، ممکن چې د ناستې نیټه او ځای به یې هم ورته ښودلی وي،

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له راالیرلو مخکې په خیر و لولئ

په داسي حال کې چې دا ډول غونډې هسې هم له مخکې نه د طالبانو او چنايي اړخونو لخوا په ګډه تاکلې شوې وې د چين هيواد سره د طالبانو اړيکې ډير د پخوا پيل شوې مګر دتيرکال راهيسي څو ناستې د پاکستان په وساطت ترسره شوې، او په بېلابېلو ځايونو کې يې ورسره ليدنې شوې، چې لومړي ځل يې ليدنه په چين هيواد کې وه، څو مياشتي مخکې يې له چينايي چارواکو سره ناسته په پاکستان کې وشوه، چې بيا وروسته د طالبانو او چينايي چارواکو ناسته ډيره رسنيزه هم شوه.

د چين او طالبانو ترمنځ ممکن په راتلونکې کې نورې غونډې هم د پاکستان هيواد په وساطت ترسره شې، مګر دابه په دی معنی نه وی چې د سولې خبرې دي او يا هم له چينايي چارواکو سره د ګډ حکومت په وړانديزونو طالبان خبرې کوي.

مګر جوته ده چې له دغسې ناستو څخه به د افغانستان د سياستوالو د ناخبري له امله پاکستان ګټه پورته کوي او کريډيټ به يې تش په تشه د ګډ حکومت له خوا همدوی ته ورکول کيږي.

دلته يوه باريکې هم شته، پخوا رسنيو راپور ورکاو، داډول ولسمشر غني هم ويل چې چين هيواد به پاکستان دي ته چمتو کړي چې پر طالبانو فشار راوړي چې د سولې خبرو ته چمتو شي، ولي د اشرف غني له واک ته رسيدو مخکې همدې پاکستان کوشش کړی چې د طالبانو او چين ترمنځ د اړيکو نږدې والي او ښه والي کې وسيط و اوسي، د دي پرځای چې چين پاکستان وهڅوي، پاکستان د چين هيواد هڅولي چې له طالبانو سره يې د نظر تبادل وشي، او هغه سوالونه او اندېښنې چې د طالبانو په اړه يې چين لري مخامخ له طالبانو سره مطرح کړي.

د اروپايې هيوادونو او طالبانو اړيکې

د طالبانو ،ملګرو ملتونو ،او اروپايې هيوادونو اړيکې په دي وروستيو وختونو کې مخ په ښه کيدو لور ته روان دي، او د جهتونو له خوا دغه تازه پرمختګونه او اړېکې مثبت ګڼل کيږي، دغه ټکي ته په کتو سره شونې ده که په راتلونکې کې د افغانستان اړوند غونډه په کوم اروپايې هيواد کې وي، ممکن طالبان به مخامخ يا به دملګرو ملتونو په وساطت دغسې غونډو ته بلل کيږي، او طالبان به هم پکې ګډون کوي.

په کابل کې د ځينو اروپايې هيوادونو د سفارتونو د ډيپلوماټانو له خولې داسې ګنګوسې اوريدل شوې دي چې په راروانو څومياشتو کې به په کوم اروپايې هيواد کې يوه غونډه دايره شي ،چې د ملګرو ملتونو په بلنه به د طالبانو يو لوړ پوړی هيئت په دغه ناسته کې ګډون وکړي، په دي مهم کانفرانس کې به د اروپايې هيوادونو تر څنګ د نړۍ نږدې ۷۰ څخه تر ۸۰ د بهرنيو چارو وزيران او يا د هغوې استازي برخه لري، او ممکن چې دغه غونډه د راون کال د جون ياجولای مياشت کې وشي.

د کانفرانسونو د مخنيوې اندېښنې

طالبانو ته نږدې سرچينې وايې چې دوی حاضر و او حاضر دي چې په نړيوالو کانفرانسونو کې ګډون و کړي، خپل نظر او غوښتنې د افغان ولس او نړيوالو سره شريکې کړي، هر چا چې اړيکه نيولې د دوی له خوا يې مثب ځواب ترلاسه کړی، پګواش هم همدغسې يوه ټولنه وه چې مخامخ يې د ملګرو ملتونو په واسطه اړيکه ونيوله او طالبانو په کانفرانس کې ګډون ومنی.

ډيری شنونکې، د ازاد نظر لرونکې افغانان او طالبانو ته نږدې سياسي څيرې هم په دي نظر دي چې ممکن يوځل بيا د دغسې خپلواکو کانفرانسونو مخه د بېلابېلو کورنيو او بهرنيو کړيو له خوا ډب شي، او دغه لړۍ چې بيا ځل يې پيل د پګواش په کانفرانس سره وشو ټکنی شي.

د طالبانو ګډون او موخه

که په داسې غونډو کې يا کانفرانسونو کې طالبان ګډون وکړي نو دوی به وتوانيږي چې د غونډې په څنډو کې خپل نظر او خپله تګلاره د نړيوالو سره شريکه کړی، او دا ډول به هڅه وکړي چې د نړيوالو پوښتنو، اندېښنو، تهمتونو، او سوء تفاهماتو ته ځواب ووايې، هڅه به وکړي چې د نړيوالي ټولنې سره خپلې اړيکې نږدې او ټينګې کړی، او نړيوالو ته به ښئيې چې له طالبانو سره په اړيکو کې يې زيان نه دی، بلکه طالبان غواړي چې په راتلونکې کې هم له نړيوالي ټولنې سره ښې اړيکې ولري.

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

د طالبانو ګډون د یوشمیر بهرنیو هیوادونو د بهرنیو چارو وزیرانو په ګډه غونډه کې پرته له شکه د ګاونډیو هیوادونو په وساطت به نه ترسره کیږي، بلکه ملګري ملتونه به د طالبانو ګډون ته لاره چمتو کوي. اوس به بیا ځل ځیني ګاونډي هیوادونه هڅه کوي چې کله هم دوی د طالبانو له ګډون څخه خبر شوې وي او یا خبر شي، نو بیا به افغان حکومت ته همداسي ښئي چې په یاده راتلونکي غونډه کي د طالبانو ګډون او له افغان حکومت سره د سولي خبرو ته په کرار کرار د طالبانو حاضرولو ته دوی زمینه برابره کړي او هڅه کوي چې له ګډ حکومت سره طالب مشران په یوه میز خبرو ته کینوي.

د اوسني ولسمشر تېروتنه

ولسمشر غني د د ولسمشریزو ټاکنو د کمپاین پر مهال د سولي شعار دومره زیات بدرګه کړ چې نور نو د هر افغان هیله او مید په حقیقت بدل شوی و، چې که اشرف غني واک ته ورسیږي، سوله حتمي ده، خو د امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک، د باګرام زندان بیا ځل پرانستل، د امریکاهغه پوځونه چې پلان و په ۲۰۱۵ کې له هیواد څخه ووځي دولسمشر په غوښتنه پاتي کیدل، داعش له پاره له بېلابېلو لارو ناسم پروپاګند، په هیواد کي د نامنیو زیاتولای، په جګړې ټینګار او د وزرخبري، هغه څه دي چې ولس یې د ولسمشر غني پر وعدو بې باوره کړی دی.
ولسمشر غني په مجلسونو کې خپلو پلویانو ته ویلي چې د کرزي د وخت تېروتنه به نه کوي، له ګاونډیو هیوادونو سره به یې تعامل د محاسبې له مخي وي، ولي معلومیږي چې ولسمشر غني هم په هغه لومه کې نښتی دی کوم چې کرزي خپل ځان په لوی لاس، په اګاهانه ډول پکې بند کړی و.
په هیواد کې له سیاسي شنونکو سره داویره هم پیداشوې چې ممکن اشرف غني به په لوی لاس د پلان یوه برخه عملي کوي، چې طالبان سولي ته حاضر نه شي، جګړه دوام پیداکړي، په هیواد کې نامني زیاته شی، او په ځانګړې ډول په شمالي ولایتونو کې، تر څو د امریکا دوامداره حضور ته ښه زمینه برابره او له شمال څخه امریکا چین او روسیه تهدید کړي.
زموږ غوښتنه له طالبانو او ګډ حکومت له مشرانو څخه داده چې د ربښتوني سولي له پاره ژمن واوسي، او بین الافغاني تفاهم ته ترجیح ورکړي، بهرنیانو ته په هیواد کې د پاتي کیدو بهانې او پلمې په لاس ورنه کړی، د دی پرځای چې پر نورو هیوادونو تکیه وکړي، پر خپل افغان ولس او افغان دریمګړو باور وکړی.
هو د امریکا سره د طالبانو د سولي د مذاکراتو او بیا وروسته له افغان ډلو سره د طالبانو د سولي د مذاکراتو د سم پرمختګ د تضمین له پاره اړینه ده چې ګاونډي هیوادونه او ځیني نور قوي هیوادونه په اعتماد کې واخستل شي.
د یو هوسا، سولئیز، امن او خپلواک افغانستان په هیله

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ